

Nr 435.

Av herr Arrhén m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löne- och pensionsreglering för lärare vid vissa statsunderstödda privata läroanstalter m. m.

I proposition nr 112 angående löne- och pensionsreglering för lärare vid vissa statsunderstödda privata läroanstalter behandlas jämväl frågan om anställnings- och avlöningsförhållandena för rektorerna vid de högre kommunala skolorna. Anledningen härtill är, att Kungl. Maj:t föreslår, att reciprocitet skall genomföras mellan statliga, kommunala och privata högre skolor, så att befattningshavare med bibehållande av ordinarie (fast) anställning vid någon av skolformerna skall kunna förordnas till rektor inom annan skolform. Detta har bl. a. nödvändiggjort att tjänsterna utformas på samma sätt inom samtliga tre skolformer. Emot denna tankegång finnes intet att invända — tvärtom innebär förslaget i princip större möjligheter för de kommunala och privata skolorna att förvärva lämplig arbetskraft för rektorstjänsten.

I sak ställer det sig emellertid annorlunda. Visserligen föreslås samma lönegradsnummer för rektorstjänsterna vid statliga realskolor och kommunala mellanskolor, men den tilltänkta likställigheten fullföljes icke. Sålunda ställes det större krav på de kommunala skolornas storlek med avseende på elev- och klassantal än på realskolorna för uppnående av samma lönegrad. Förhållandena framgå bäst av följande uppställning:

Lönegrad	Poängkrav	
	realskola	kommunal skola
Cb 10	lägst 36	lägst 47,5
Cb 9	18,5—35,5	36 —47
Cb 8	11,5—18	18,5—35,5
Cb 7	högst 11	11,5—18
Cb 6	—	högst 11

Det säger sig självt att med en skala som på detta sätt är utformad till de kommunala skolornas nackdel berövar man dessa skolor möjlighet att på lika fot rekrytera rektorer. Härtill kommer emellertid, att det poängsystem som tillämpas i sig självt missgynnar de kommunala skolorna. Poängsystemet innebär att varje fullt 25-tal lärjungar räknas som 1 poäng, varje klassavdelning i gymnasiet och inom realskolans avslutningsklass som 1,5 poäng samt varje klassavdelning inom realskolans övriga klasser som 1 poäng. I detta system tas ingen hänsyn till att vissa kommunala skolor

(de praktiska mellanskolorna) ofta bestå av flera särskilda linjer — allmän, handelsteknisk, kemisk-teknisk, huslig, sjöfarts- eller jordbrukslinje — vilka kunna anses var för sig utgöra en skolenhet. Här må även framhållas, att på vissa håll äro de praktiska mellanskolorna organiserade på skilda, relativt stora avdelningar, förlagda i olika stadsdelar. Rimligtvis bör den merbelastning det utgör för rektor att vara chef för en på dessa sätt spaltad skola avspegla sig i poängsystemet.

De kommunala skolorna missgynnas ytterligare därigenom att det torde vara avsett att fortsättningsvis nya statliga realskolor icke skola upprättas utan att befintliga skolor skola tillväxa genom inrättandet av nya parallellavdelningar. Dessa statliga skolor öka därigenom sitt poängtal och erhålla därmed förutsättningar för högre rektorslön.

Under alla omständigheter måste emellertid den obillighet och för de kommunala skolorna skadliga nedvärdering, som ligger i den föreslagna grupperingen, undanröjas, och vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta att full likställighet mellan de statliga och de kommunala skolorna i fråga om lönegradsplacering och poängberäkning skall genomföras, därvid det för realskolorna gällande systemet bör konsekvent tillämpas.

Stockholm den 10 april 1951.

Erik Arrhén.

Ragn. Bergh.

Sven Em. Ohlson.

Torsten Bengtson.
